

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kształtowanie i ochrona środowiska, PG_00065375						
Kierunek studiów	Gospodarka przestrzenna						
Data rozpoczęcia studiów	luty 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Wydziały Politechniki Gdańskiej -> Wydział Architektury -> Katedra Urbanistyki i Planowania Regionalnego						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Miłosz Marciniak				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć i metody nauczania	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	10.0	5.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		4.0		31.0	50
Cel przedmiotu	Omówienie konsekwencji zagrożeń środowiska na poziomie ekosystemu. Kształtowanie umiejętności wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju poprzez pogłębianie wiedzy teoretycznej z zakresu ochrony środowiska oraz pracy nad: studium ochrony krajobrazu i audytem krajobrazowym, korytarzem ekologicznym w przestrzeni zurbanizowanej, identyfikacją terenów zanieczyszczonych i sposobów przeprowadzenia remediacji.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[K7_K03] odpowiedzialnie wypełnia swoją rolę zawodową urbanisty i planisty w sposób uwzględniający zmieniające się uwarunkowania społeczne, ekonomiczne, przyrodnicze i prawne; rozwija swój dorobek naukowy i projektowy kierując się przy tym zasadami etyki zawodowej	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania, potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny i przedsiębiorczy	[SK2] Ocena postępów pracy [SK1] Ocena umiejętności pracy w grupie [SK4] Ocena umiejętności komunikacji, w tym poprawności językowej
	[K7_U07] potrafi ukierunkować proces samokształcenia w zakresie urbanistyki, planowania przestrzennego i dziedzinach pokrewnych; pozyskuje informacje z literatury i innych właściwie dobranych źródeł, dokonuje ich interpretacji i krytycznej oceny; formułuje i wyczerpująco uzasadnia swoją opinię i na tej podstawie potrafi przygotować krótkie opracowanie naukowe; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych źródeł; zbiera, integruje i interpretuje dane empiryczne z zakresu gospodarki przestrzennej, definiuje zagrożenia środowiska i na tej podstawie potrafi przygotować krótkie opracowanie naukowe, potrafi wyciągać wnioski oraz formułować i szczegółowo uzasadniać swoje opinie	[SU5] Ocena umiejętności zaprezentowania wyników realizacji zadania [SU2] Ocena umiejętności analizy informacji [SU1] Ocena realizacji zadania
	[K7_W01] ma pogłębioną i poszerzoną wiedzę z zakresu gospodarki przestrzennej, urbanistyki i planowania przestrzennego, w tym działań stosowanych w procesie rewitalizacji obszarów zdegradowanych, projektowania ekologicznego i ZZOP	ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę, obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu gospodarki przestrzennej, ekologii i ochrony środowiska. Ma szczegółową wiedzę w zakresie przyczyn degradacji gleb, lasów, flory, fauny i krajobrazu i innych zagadnień powiązanych z planowaniem przestrzennym, w tym nauk społecznych	[SW3] Ocena wiedzy zawartej w opracowaniu tekstowym i projektowym [SW1] Ocena wiedzy faktograficznej
Treści przedmiotu	Struktura, organizacja, klasyfikacja i ochrona krajobrazów (krajobraz priorytetowy; walory krajobrazowe; zasady i problemy ochrony różnych typów ekosystemów i krajobrazów; regionalizacja krajobrazów; zagrożenia zasobów krajobrazowych; ekologiczna struktura krajobrazu i krajobrazowe systemy ekologiczne; zasady wykonywania studium ochrony krajobrazu; Europejska Konwencja Krajobrazowa; audyt krajobrazowy – pojęcie i zasady wykonywania). Formy ochrony przyrody – ich rola środowiskowa i miejsce w systemie planowania przestrzennego regionu: formy i programy ochrony przyrody – zasady i warunki gospodarowania; płyty i korzyści ekologiczne - podstawy prawne wyznaczania, funkcje, struktura, typologia, zagrożenia, zagospodarowanie w strefie i wokół korytarzy ekologicznych na obszarach zurbanizowanych. Degradacja i ochrona komponentów środowiska (przyczyny i źródła zagrożeń środowiska wodnego – rodzaje zanieczyszczeń, zasady gospodarowania wodą i formy ochrony; zanieczyszczenia wód morskich – odpady statkowe, rozlewy olejowe, eksploatacja zasobów dna morza, składowanie odpadów w morzu, regulacje prawne dotyczące ochrony środowiska morskiego; przyczyny i skutki degradacji powierzchni ziemi i środowiska atmosferycznego na obszarach zurbanizowanych; przyczyny i skutki niszczenia ekosystemów leśnych i nadmorskich – kierunki ochrony lasów i terenów nadmorskich użytkowanych turystycznie; rekultywacja i remediacja obszarów zdegradowanych i zdewastowanych). Monitoring środowiska - stanu wód powierzchniowych, podziemnych i Bałtyku; kontrola kłapowisk; monitoring akwenów portowych; monitoring: powierzchni ziemi, powietrza atmosferycznego, hałasu, przyrody, promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych, lokalne systemy monitoringu stanu środowiska, zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego, Krajowy program rolno-środowiskowy.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	zaliczenie na poprzednich etapach studiów wiedzy z zakresu studiów i analiz przestrzennych, przyrodniczych, społecznych i gospodarczych uwarunkowań gospodarki przestrzennej, podstaw projektowania krajobrazu oraz prawnych uwarunkowań gospodarki przestrzennej; wiedza biologiczna i ekologiczna uzyskana na wcześniejszych etapach kształcenia		
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	ćwiczenie 4	100.0%	10.0%
	ćwiczenie 1	100.0%	20.0%
	ćwiczenie 2	100.0%	15.0%
	ćwiczenie 3	100.0%	15.0%
	kolokwium	60.0%	40.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Chmielewski T.J., Systemy krajobrazowe. Struktura - funkcjonowanie - planowanie. PWN, Warszawa, 2012. Żarska B., Ochrona krajobrazu. Wyd. SGGW, Warszawa, 2011. Europejska Konwencja Krajobrazowa, 2000. Zasady wykonywania audytu krajobrazowego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych - Dz.U. 2019 poz. 394). Symonides E., Ochrona przyrody. Wydanie nowe zmienione i uzupełnione. Wyd. Uniw. Warszawskiego, Warszawa, 2014. Koncepcja sieci ekologicznej województwa pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego, PBPR, Gdańsk, 2014. Natura 2000 w planowaniu przestrzennym - rola korytarzy ekologicznych. MOŚ, 2009. Przewoźniak M., Czochański J., Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej. Ujęcie proekologiczne. BWN, Poznań, 2020. Karaczun Z.M., Obidoska G., Indeka L., Ochrona środowiska - współczesne problemy. Wyd. SGGW, Warszawa, 2016. Bolałek J., Ochrona środowiska morskiego - od teorii do praktyki. Wyd. Uniw. Gdańskiego, Gdansk, 2016.
-----------------------	-------------------------	--

	Uzupełniająca lista lektur	Studium ochrony krajobrazu województwa pomorskiego, Gdańsk, 2005. Studia przyrodniczo-krajobrazowe województwa pomorskiego, Gdańsk, 2006. Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019, Szczecin, 2011. Plit. J., Krajobrazy kulturowe Polski i ich przemiany, Prace Geograficzne IGiPZ nr 253, 2016. Chmielewski T.J. i inni, Ekologiczne i fizjonomiczne koszty bezładu przestrzennego. Prace Geograficzne IGiPZ nr 264, 2018. Chmielewski T.J., Chmielewski S., Kułak A., Wpływ bezładu przestrzennego na krajobrazowe systemy ekologiczne. Studia KPZK, 2018, tom 182 - Studia nad chaosem przestrzennym, cz. 2 - Koszty chaosu przestrzennego. http://journals.pan.pl/skpkz/125267 Kistowski M., Lipińska B., Korwel-Lejkowska B., Studium ochrony krajobrazu województwa pomorskiego (www.kgfiks.oig.ug.edu.pl/mk/kistowski_lipinska_korwel_b_4_9.pdf). Richling A., Solon J., Ekologia krajobrazu. Wyd. PWN, Warszawa, 2011. Kwiatkowska-Malina J., Monitoring środowiska przyrodniczego. Wyd. Politechniki Warszawskiej, Warszawa, 2012 dyrektywy UE, konwencje, ustawy i rozporządzenia oraz dokumenty planistyczne z zakresu ochrony środowiska i audytu krajobrazowego.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Znaczenia pojęć: „krajobraz priorytetowy” i „krajobrazowy system ekologiczny”. Czynniki destabilizujące krajobrazowe systemy ekologiczne. Kryteria oceny wartości krajobrazu. Funkcje i zagrożenia korytarzy ekologicznych. Konwencje MARPOL 73/78 oraz OPRC. Źródła i rodzaje zanieczyszczeń środowiska morskiego oraz strefy przybrzeżnej. Remediacja a rekultywacja..	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.